

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 2

DOM
2012-10-09
Meddelad i
Linköping

Mål nr
5058-12

SÖKANDE

Kartena AB, 556564-9885
Otterhällegatan 1
411 18 Göteborg

MOTPART

Kriminalvården
Slottsgatan 78
601 80 Norrköping

KONKURRENSVERKET	
2012-10-10	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att Kriminalvårdens upphandling avseende verksamhetstöd till dess transportverksamhet (dnr 59-2012-004991) får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att Saab AB:s och Visma Consulting AB:s anbud inte ska utvärderas.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut i målet upphör därmed att gälla.

Dok.Id 96826

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00
E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Kriminalvården genomför en upphandling benämnd *Verksamhetstöd till Kriminalvårdens transportverksamhet*, dnr 59-2012-004991. Upphandling-
en genomförs med ett öppet förfarande där det anbud som har lägst pris ska
antas. Enligt tilldelningsbeslut den 23 juli 2012 antogs anbud som lämnats
av Visma Consulting AB. Saab AB och Kartena AB placerade sig på andra
respektive tredje plats i utvärderingen.

Kartena ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska
rättas på så sätt att anbuderna från Visma och Saab förkastas.

Kriminalvården, som anser att ansökan ska avslås, medger att Saabs anbud
rätteligen skulle ha uteslutits.

Visma och Saab har getts tillfälle att yttra sig i målet.

Förvaltningsrätten har interimistiskt beslutat att Kriminalvården inte får
ingå avtal innan något annat har bestämts.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Kartena

Kriminalvården anger att bedömningen av inkomna anbud i upphandling
ska ske genom en kvalificerings- och utvärderingsfas. Kriminalvården har
under svar två i "Rättelser, frågor och svar", klargjort att anbudsgivare ska
ange bevis på att lösningen uppfyller skall-kraven. Dessa bevis ska beskri-
vas i lösningsbeskrivningen i anbudet, vilken är den del av projektplanen,
dvs. punkt 5.3 i Anbudsformuläret. Om felaktigheter, avgränsningar eller
brister förekommer i lösningsbeskrivningen som innebär att skall-krav inte
uppfylls, ska sålunda sådant anbud inte kvalificeras till utvärderingsfasen.

Under punkt 3.4.1.1 i Saabs anbud avseende lösningsbeskrivning beskrivs den handenhet som är en delmängd av Saabs föreslagna lösning, Motorola ET 1. I specifikationen av enheten framgår att denna stödjer kapslingsklass IP54, dvs. dammskyddat och striltätt. Under svar 94 samt svar 115, i "Rättelser, frågor och svar", anges att de reviderade kraven på kapslingsklass ska vara IP65 eller IP67. Dessa kapslingsklasser innebär att Kriminalvården ställer högre krav på dammtäthet och vattentålighet än den av Saab föreslagna enheten motsvarar. Saabs lösning uppfyller därmed inte angivna skall-krav i upphandlingen och ska således inte kvalificeras till utvärderingsfasen.

Vismas lösningsbeskrivning innehåller stora brister i beskrivningen av handenheterna. Visma lämnar inga uppgifter om leverantör, enhetsbeteckning, operativsystem, kapslingsklass, mått eller prestanda. Handenheterna utgör samtidigt en väsentlig del av den tilltänkta lösningen då den mobila tillämpningen är det gränssnitt som kommer att användas operativt i samband med transporterna. Totalt ingår 120 handenheter i upphandlingen och dessa ska prissättas separat i prismallen som ska bifogas anbudet. Kriminalvården kräver vidare att anbudsgivare ska ange sitt procentuella pålägg på inköpspriset på handenheterna. Det finns få enheter på marknaden som uppfyller ställda krav och inköpspriset på dessa är högre än det inköpspris som Visma indirekt anger. Det låga inköpspriset stödjer inte Vismas bevis på att handenheterna uppfyller ställda krav, tvärtom indikerar prisangivelse det motsatta.

I Kravspecifikationen, punkt 4.3.2.4 om planeringssystem, anges att det ska finnas funktion för att lägga till, ändra eller ta bort personal. Kriminalvården förtydligade detta kravs bakgrund, vikt och motiv i "Rättelser, frågor och svar" svar 33, genom att förklara att all personal inte ligger i personalsystemet Heroma (t.ex. vaktbolag). Visma beskriver i sitt anbud under Optimering i punkt 2.1.2.1 att information om tillgängliga resurser hämtas

från externa system (t.ex. Heroma) och vidare i punkt 2.1.5 att uppgifterna om personalens schema hämtas från PA-systemet, Heroma. Det är därmed tydligt att Vismas lösning har sin utgångspunkt i att information om personal hämtas från PA-systemet Heroma. Detta utgör en begränsning av systemet och innebär att Vismas lösning inte uppfyller skall-kravet som anges i punkt 4.3.2.4 i kravspecifikationen.

Vismas anbud saknar lösningsbeskrivning och bevis om hur kravet på optimerad dimensionering av resurser ska realiseras. Visma anger, att genom att en stor del av logik finns i regelverket, kan man i viss mån analysera hur regelförändringar påverkar med hjälp av historisk data i systemet. Vismas lösningsbeskrivning anger att funktioner för simulering endast ingår i viss mån i anbudet. Detta utgör en begränsning som innebär att ställda skall-krav inte uppfylls. Bevis på att ställda skall-krav uppfylls förekommer inte på det sätt som Kriminalvården anför under svar två i "Rättelser, frågor och svar". Vismas formulering anför tvärt emot en begränsning av Vismas leveransinnehåll, där ställda krav endast uppfylls i viss mån.

Kriminalvården har på fråga två i "Rättelser, frågor och svar" angett att lösningsbeskrivning ska visa hur lösningen ska vara utformad för att realisera kraven. Det kan rimligtvis inte uppfattas på något annat sätt än att Vismas anbud är otillräckligt på den punkten, och att kompletterande information behövde efterfrågas för att bedöma om Vismas lösningsbeskrivning är utformad så att det framgår att kraven kan realiseras. Visma fick därigenom möjlighet att inkomma med nya uppgifter som inte varit kända i det ursprungliga anbudet. Där framgår det klart och tydligt att uppgift om fabrikat, modell och storlek avseende handenheter anges. Genom att efterfråga kompletterande nya uppgifter och godkänna dem som en del av Vismas anbud har Kriminalvården agerat i strid med likabehandlingsprincipen.

Visma uppfyller inte kraven avseende erbjuden handenhet Panasonic Toughpad B1. Vid kontroll av erbjuden enhet framgår det att angiven produkt planeras att finnas tillgänglig på marknaden först under första kvartalet 2013. Det avser en planerad produkt-release och därmed är tidpunkten för 2013 inte heller någon garanti att aktörer på marknaden kan erhålla produkten under den tidsperioden.

Visma anger i sin komplettering att det kan påbörja införande av projektet två veckor efter att avtalet har undertecknats. Enligt kravet i förfrågningsunderlagets bilaga "Avtal" ska leverantören leverera senast tio månader efter undertecknat avtal. Enligt Vismas redogörelse för tidplan avser det att påbörja projektet först efter två veckor. Först vid den tidpunkten löper Vismas projektplan om tio kalendermånader. Det kan inte tolkas på något annat sätt än att Visma driftsätter systemet vid en senare tidpunkt än vad Kriminalvården kräver i förfrågningsunderlagets avtalsvillkor.

Enligt förfrågningsunderlaget "Kravspecifikation" punkt 4.2.2 framgår att kravet om optimering innebär att Kriminalvården ska ha full möjlighet att bestämma när planering ska ske. Visma anger i sitt anbud att totaloptimering utförs nattetid och sedan kan transporter som kommer in under dagen hanteras med automatik (i realtid). Av Vismas svar, efter förtydligande, framgår att totaloptimering även kan initieras från användargränssnittet av behörig användare, och det finns inget krav på att detta sker nattetid. Formuleringen innebär att de förutsättningar som var angivna i det ursprungliga anbudet ändras på så vis att optimering även kan ske på det sätt som Kriminalvården ställer krav på.

Vismas anbud uppfyller därmed inte angivna skall-krav i upphandlingen och ska därmed inte kvalificeras till utvärderingsfasen.

Kriminalvården

Det kan konstateras att både Visma och Saab markerat svarsrutor för att bekräfta att respektive offererad produkt/tjänst ska uppfylla samtliga krav samt att anbudsgivaren ska tillhandahålla en projektplan med visst innehåll. Kartena menar att Kriminalvården i "Rättelser, frågor och svar" klargjort att anbudsgivare ska ange bevis för att lösningen uppfyller uppställda skall-krav och att dessa ska beskrivas i projektplanen. Avsikten med att tillhandahålla en projektplan var att få en bild av att anbudsgivaren kan erbjuda ett system som utformats för att på ett trovärdigt sätt kunna realisera de omfattande krav som uppställts i kravspecifikationen. Det framgår inte någonstans i upphandlingen att anbudsgivarna behövt ange bevis för uppfyllande av varje enskilt krav i kravspecifikationen. I de fall särskilt bevis ska bifogas anbudet framgår det av anbudsformuläret.

Kriminalvården medger att Saabs anbud inte uppfyller krav som uppställts i kravspecifikationen avseende handenheter, och att anbudet rätteligen borde ha uteslutits. Kartena anför att det finns stora brister i lösningsbeskrivningen från Visma, då inga närmare uppgifter angetts avseende handenheterna. Det har i upphandlingen inte uppställts något uttryckligt krav på att specificera enhetsbeteckning eller liknande uppgifter. Visma har fått tillfälle att förtydliga sitt anbud i detta avseende, och av svar framgår att de krav som uppställts är uppfyllda.

Kartena anför att det är tydligt att Vismas lösning har sin utgångspunkt i att information om personal hämtas från PA-systemet Hermoa, vilket innebär att uppställt krav på funktion att lägga till/ändra/ta bort personal inte är uppfyllt. Det finns inte uppställt som krav i upphandlingen att anbudsgivare ska ange bevis för uppfyllande av varje enskilt krav i kravspecifikationen. Av Vismas anbud framgår att information om tillgängliga resurser hämtas från externa system (t.ex. Hermoa). Det är enligt Kriminalvårdens uppfattning naturligt att utgå från Hermoa eftersom omkring 95 procent av

personalen hämtas därifrån. Längre ner i samma stycke framgår även att ”uppdrag som av någon anledning inte kunnat optimeras (t.ex. på grund av resursbrist eller alltför snäva tidsfönster) flaggas för manuell hantering”. I anbudet beskrivs dessutom möjligheten till manuell justering av planering och redigering.

Kriminalvården delar inte Kartenas uppfattning om att det är nödvändigt för anbudsgivaren att redovisa uppgifter om handenheterens enhetsbeteckning osv. De handenheter som är aktuella finns i allmänhet endast på marknaden en begränsad tid innan de ersätts av nya modeller. Det som har varit viktigt för Kriminalvården är i stället att de handenheter som leverantören kommer att tillhandahålla uppfyller uppställda funktionella krav, vilket Visma också garanterat genom att acceptera skall-krav i punkt 5.1 i Anbudsformuläret. Kriminalvården valde att även efterfråga uppgifter om handenheter, eftersom det ändå bedömdes som intressant att se Vismas lösning i förhållande till konkurrenternas. Eftersom detta inte varit ett obligatoriskt krav i upphandlingen ska understrykas att aktuell förfrågan inte gjordes i syfte att bedöma om den lösningsbeskrivning som lämnats var acceptabel.

Visma accepterar avtalet i dess helhet utan reservationer genom att kryssa i rutan till punkt 6.2 i Anbudsformuläret. Det kan också konstateras att ifrågavarande avtalsvillkor måste anses vara formulerat på så sätt att det inte lämnar något som helst utrymme för tolkning. Av andra meningens i punkt 2.2.3 framgår att ”projektet beräknas pågå i totalt tio kalendermånader”. Även i matrisen under samma punkt summeras projektets olika faser, i estimerad kalendertid, till tio kalendermånader. Att Visma angett att ”införandeprojektet” kan påbörjas två veckor efter avtalets undertecknande har Kriminalvården tolkat som att det ”skarpa” arbetet börjar vid denna tidpunkt.

Det har inte ställts något krav på att bevis ska inges för att uppfylla krav på hur optimering av placering av verksamhetsställen respektive hur optimerad dimensionering av resurser ska realiseras. Det kan emellertid påpekas att det i Vismas anbud, förutom vad som framgår i det av Kartena citerade stycket, finns en utförlig beskrivning av möjligheterna till strategiska analyser. Det av Kartena citerade avsnittet i Vismas lösningsbeskrivning tillhör avsnittet 2.1.5 Scenariobeskrivningar. Visma beskriver här ett möjligt scenario avseende hur man tänker sig att det skulle kunna gå till i praktiken. Detta innebär inte att andra lösningar är uteslutna. Bortsett från detta framgår det inte av kravspecifikationen exakt när automatiserad optimering ska ske. Anledningen till att Kriminalvården begärde ett förtydligande på denna punkt var för att få verifierat att det verkligen rörde sig om ett exempel på hur optimering skulle kunna se ut. Det framgår ingenstans i Vismas anbud att automatisk optimering endast kan ske nattetid.

Eftersom avtal endast ska skrivas med en leverantör, och vinnande anbud kvarstår, har detta inte påverkat Kartenas möjligheter att erhålla kontrakt i upphandlingen. Således har Kartena inte lidit skada och kan inte heller komma att lida skada i LOU:s mening. Det saknas därför grund att vidta åtgärder enligt denna lag.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 9 kap. 8 § andra stycket LOU framgår att myndighet får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förfrågningsunderlag

I 5.1.1. Anbudsinbjudan beskrivs kvalificeringsfasen. Där framgår att anbudsgivarens förmåga och kapacitet att utföra uppdraget bedöms i kvalificeringsfasen. Det är obligatoriskt för anbudsgivare att lämna svar på samtliga begärda uppgifter. Svaren ska avse den juridiska person som lämnar anbudet. De lämnade uppgifterna kommer att bedömas och ligga till grund för Kriminalvårdens kvalificering av anbudsgivare. Vid samtliga krav redovisas hur anbudsgivare kan bevisa att kravet är uppfyllt. Om efterfrågade bevis inte bifogas anbudet kan det innebära att kravet inte bedöms vara uppfyllt, vilket medföljer att anbudet inte kvalificerar sig till utvärderingsfasen.

Av 5.1 Anbudsformuläret framgår att skall-kraven på produkten/tjänsten framgår av bilaga 4 Kravspecifikation för planeringssystem och att offere-rad produkt/tjänst ska uppfylla samtliga krav, i enlighet med det faktiska leveransgodkännandet, inom den leveranstid som anges i avtalet. Anbudsgivaren ska härfter markera i en svarsruta att detta krav accepteras och uppfylls. Av 5.3. Anbudsformuläret framgår att anbudsgivaren ska tillhandahålla en projektplan med visst innehåll (t.ex. lösningsbeskrivning). Även här ska anbudsgivaren markera i en svarsruta att kravet uppfylls.

Av "Rättelser, frågor och svar" svar avseende fråga två framgår att leverantören ska tillhandahålla projektplan innehållande en lösningsbeskrivning. Denna lösningsbeskrivning ska visa hur lösningen ska vara utformad för att realisera kraven. Detta utgör således "bevisbördan" vad gäller lösningens utformning.

Förvaltningsrättens bedömning

Saabs anbud

Saabs anbud uppfyller inte samtliga skall-krav och Kriminalvården skulle därför inte ha beaktat anbudet. Detta är för övrigt ostridigt.

Vismas anbud

Handenheter

Kartena framhåller att det är anmärkningsvärt att Kriminalvården i förfrågningsunderlaget inte ansett det nödvändigt att anbudsgivaren redovisar uppgifter om enhetsbeteckning och fabrikat eller liknande uppgifter. Att Kriminalvården efter att tiden för att lämna anbud gått ut efterfrågat kompletterande information från Visma kan enligt Kartena inte uppfattas på annat sätt än Vismas anbud varit otillräckligt på den punkten och brustit i fråga om uppfyllelse av kravet på en detaljerad lösningsbeskrivning. Genom att godkänna nya uppgifter som en del av Vismas anbud har Kriminalvården enligt Kartena agerat i strid med principen om likabehandling. Om förvaltningsrätten skulle finna att kompletteringarna kan tillåtas anser Kartena att av Visma erbjuden handenhet Panasonic Toughpad B1 inte uppfyller kraven eftersom den inte finns tillgänglig på marknaden. Att Saabs anbud underkänts på grund av bristande kravuppfyllelse tyder enligt Kartena på att anbudsgivarna inte behandlats lika.

Kriminalvården tillbakavisar att det funnits något skall-krav avseende handenheternas enhetsbeteckning osv. och framhåller att det var ett medvetet val att inte efterfråga sådan information från anbudsgivarna för att inte fastna i omodern och dyr teknik. Kriminalvården framhåller också att Visma genom att acceptera skall-kravet i 5.1 Anbudsformuläret har garanterat att de handheter som kommer att tillhandahållas uppfyller de funktionella krav som ställts. Angående handenheter från Panasonic påpekar Kriminalvården att Visma endast angett att det finns flera olika alternativ som skulle kunna offereras och att slutgiltigt val ska göras i samråd. I fråga om komplettering uppger Kriminalvården att den valde efterfråga uppgifter om handheter i samband med att andra uppgifter förtydligades eftersom det var intressant att se Vismas lösning i förhållande till konkurrenterna. Eftersom detta enligt Kriminalvården inte var ett obligatoriskt krav understryker Kriminalvården att syftet inte var att bedöma om lämnad lösningsbeskrivning var acceptabel. Kriminalvården anser att förfrågan om komplettering inte inneburit någon sådan risk för särbehandling eller konkurrensbegräsning som avses i 9 kap. 8 § andra stycket LOU.

Enligt förvaltningsrätten kan det inte i förfrågningsunderlaget utläsas att det ställts krav på att ett anbud ska innehålla uppgifter eller bevis om handheter på sätt Kartena gör gällande. Vad Kartena anfört om att lösningsbeskrivning efterfrågats inverkar inte på bedömningen. Förvaltningsrätten finner därför att det Kartena lagt fram inte innebär att det i detta avseende var fel av Kriminalvården att beakta Vismas anbud.

Personaluppgifter

Kartena anser att det är tydligt att Vismas lösning har sin utgångspunkt i att information om personal hämtas från PA-systemet Heroma. Enligt Kartena utgör detta en begränsning av systemet vilken innebär att Vismas lösning inte uppfyller skall-kravet i 4.3.2.4 Kravspecifikationen avseende att det ska finnas funktion för att lägga till/ändra/ta bort personal.

Att utgå från Heroma är enligt Kriminalvården naturligt eftersom ”omkring 95 procent av personalen hämtas därifrån”. Kriminalvården framhåller att det av Vismas anbud framgår att ”uppdrag som av någon anledning inte kunnat optimeras (t.ex. på grund av resursbrist eller alltför snäva tidsfönster) flaggas för manuell hantering”. I anbudet beskrivs enligt Kriminalvården dessutom möjligheten till manuell justering av planeringen och redigering.

Med beaktande av Kriminalvårdens invändningar finner förvaltningsrätten att det Kartena lagt fram inte innebär att Vismas anbud brustit i uppfyllelse av aktuellt skall-krav, och därmed inte heller att det i detta avseende varit fel av Kriminalvården att beakta Vismas anbud.

Analys/simulering

I 6.5 Kravspecifikation anges:

Funktion ska utifrån historiska data om transporter och/eller förrättningar föreslå/påvisa:

1. Optimering av placering av verksamhetsställen (i förhållande till utförda transporter)
2. Optimerad dimensionering av resurser. Såväl hur mycket som vilka resurser som ska användas.

Kartena gör gällande att det i Vismas anbud saknas lösningsbeskrivning och bevis för hur kraven ska realiseras och framhåller att det av anbudet framgår att funktioner för simulering ingår endast i viss mån. Detta utgör enligt Kartena en avgränsning som innebär att skall-kraven inte uppfylls.

Kriminalvården framhåller dels att det inte ställts något krav på att inge bevis för att uppfylla det som anges i kravspecifikationen, dels att det i Vismas anbud också finns en utförlig beskrivning av möjligheterna till strategiska analyser.

Med beaktande av Kriminalvårdens invändningar finner förvaltningsrätten att det Kartena lagt fram inte innebär att Vismas anbud brustit i uppfyllelse av aktuellt skall-krav, och därmed inte heller att det i detta avseende varit fel av Kriminalvården att beakta Vismas anbud.

Tidsram

I 3.7 Avtal anges:

Kriminalvården tillhandahåller en tidsram inom viken leverantören måste leverera. Systemet måste vara driftsatt senast 10 månader efter undertecknat avtal.

I sitt anbud har Visma angett bl.a:

Visma kan påbörja införande projektet 2 veckor efter att avtalet undertecknats med Kriminalvården. Projektet beräknas pågå i totalt 10 kalendermånader med följande utsträckning i kalender tid per fas [i tabell redovisas estimerad tid per fas där summan anges till 10 kalendermånader].

Kartena påtalar att det av Vismas redogörelse framgår att Visma kan påbörja projektet efter två veckor och att dess projektplan om 10 kalendermånader löper först vid den tidpunkten. Detta kan enligt Kartena inte tolkas på annat sätt än att Visma driftsätter systemet vid en senare tidpunkt än vad som krävs enligt förfrågningsunderlagets avtalsvillkor. Kartena anser sig därmed ha visat att Visma reserverar sig mot kravet vilket inte är tillåtet enligt 3.3 Anbudsinbjudan. Enligt Kartena är kravet kopplat till den upphandlade produkten och tjänsten. Att frångå principen om att alla skallkrav ska uppfyllas anser Kartena strider mot likabehandlingsprincipen. Kartena menar att den korta leveranstiden mot bakgrund av kostnaden för projektet är den största risken i upphandlingen och att betydelsen av två veckors längre leveranstid därmed inte ska förringas. Anbudet borde enligt Kartena ha förkastats.

Kriminalvården anför i denna del bl.a. följande. Genom att kryssa i rutan till 6.2 Anbudsformuläret har Visma accepterat avtalet i dess helhet och

utan reservationer. Avtalsvillkoret är formulerat så att det inte lämnar något utrymme för tolkning. Det är ytterst osannolikt att Visma skulle ha missförstått villkoret. Även om Kriminalvården nu gjorts uppmärksam på att Vismas formulering kan uppfattas som något vag har Kriminalvården utgått från att Visma menar att projektet kan påbörjas i och med att avtalet undertecknas. Av de uppgifter Visma lämnat framgår också att "Projektet beräknas pågå i totalt 10 kalendermånader..." Även i matris har Visma summerat projektets olika faser, i estimerad kalendertid, till 10 kalendermånader. Det har inte angetts några reservationer eller vad som är minsta möjliga tid för varje fas eller tidigast möjliga start. Att Visma angett att "införandeprojektet" kan påbörjas två veckor efter att avtalet undertecknats har Kriminalvården tolkat som att det "skarpa" arbetet börjar vid denna tidpunkt. Detta får anses vara helt normalt eftersom viss tid kan behövas för förberedelser och för att frigöra resurser m.m. Om Kriminalvården varit osäker på Vismas uppgifter i denna del hade förtydligande begärts. För det fall förvaltningsrätten skulle komma till samma slutsats som Kartena ska framhållas följande. Syftet med upphandlingsreglerna är att upphandlande myndigheter på bästa sätt ska använda offentliga medel. Det vore i ljuset av de principer som upphandlingsreglerna vilar mot orimligt och oproportionerligt att underkänna Vismas anbud på den grunden att det inte uppfyllt ett krav som inte har någonting med den upphandlade produkten att göra. Kravet har endast syftat till att säkerställa att själva implementeringsprocessen av produkten inte ska fördröjas.

Förvaltningsrätten finner att kravet avseende tidsram på 10 månader är ett krav på det som upphandlas, att kravet som sådant inte har ifrågasatts och att det inte kan anses strida mot principen om proportionalitet att upprätthålla kravet vid en relativt stor avvikelse på två veckor.

Angående frågan om kravet uppfyllts finner förvaltningsrätten att Vismas anbud utformats på ett sätt som måste uppfattas som att leverans kan ske

först två veckor efter att föreskriven tidsram gått till ända. Eftersom kravet således inte uppfyllts har det varit fel av Kriminalvården att beakta Vismas anbud.

Optimering

Enligt Kartena framgår det av 4.2.2 Kravspecifikation att det obligatoriska kravet avseende optimering, som ska vara uppfyllt när anbud lämnas, innebär att Kriminalvården ska ha full möjlighet att bestämma när planering ska ske. Kartena framhåller att det i Vismas anbud anges att totaloptimering utförs nattetid och att transporter som kommer in under dagen sedan kan hanteras med automatik (i realtid). Detta borde enligt Kartena ha medfört att anbudet inte bedömts uppfylla skall-kravnivån. Det svar Visma lämnade efter att Kriminalvården gett Visma möjlighet att kommentera erbjuden lösning innebar att förutsättningarna i det ursprungliga anbudet ändrades så att optimering även kan ske på det sätt Kriminalvården ställt krav på. Kartena anser att Kriminalvården tillåtit Visma att ändra uppgifter i anbudet på ett sätt som inte är tillåtet.

Kriminalvården anför i denna del bl.a. följande. Det av Kartena citerade avsnittet i Vismas lösningsbeskrivning tillhör avsnitt 2.1.5 Scenariobeskrivningar. Visma beskriver här ett möjligt scenario hur man tänker sig att det skulle kunna gå till i praktiken. Detta innebär inte att andra lösningar är uteslutna. Dessutom framgår inte av kravspecifikationen exakt när automatiserad optimering ska ske. I Vismas scenariobeskrivning står också att en automatisk optimering kan göras även när beställningar kommer in sent i en redan totaloptimerad plan. Det framgår dessutom att den föreslagna planeringen går att justera manuellt direkt i användargränssnittet. Anledningen till att ett förtydligande begärdes på denna punkt var att det skulle verifieras att det verkligen rörde sig om ett exempel på hur optimering skulle kunna se ut. Det framgår dock ingenstans i Vismas anbud att automatisk optimering endast kan ske nattetid. Påståendet om att Visma tillåtit ändra

uppgifter i anbudet är således taget ur luften. Av Vismas svar framgår också mycket riktigt att systemet kontinuerligt kan optimera automatiskt eller manuellt och vid valfri tid på dygnet. Det kan slutligen tilläggas att samtliga kvalificerade anbudsgivare använder sig av samma ruttmotor, dvs. samma teknik för optimering.

Förvaltningsrätten finner, även med beaktande av vad Kartena anfört, att det i målet inte kommit fram annat än att Vismas anbud uppfyllt ifrågavarande krav. Med avseende på detta krav kan Kriminalvården inte på ett otillåtet sätt anses ha begärt att anbudet förtydligas eller kompletteras. Det har således varit riktigt av Kriminalvården att inte underkänna Vismas anbud på denna grund.

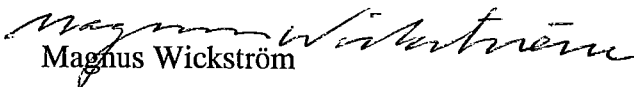
Skada

Av det som anförts ovan följer att Kriminalvården skulle ha underkänt anbudet som lämnats av Saab och Visma. Att Kriminalvården inte gjort det har inneburit skada för Kartena.

Sammanfattning och val av åtgärd

Genom de fel Kriminalvården gjort i upphandlingen, och som inneburit skada för Kartena, föreligger förutsättningar för åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU. Vid valet av åtgärd finner förvaltningsrätten att upphandlingen bör få avslutas sedan rättelse gjorts. Rättelsen ska bestå i att anbudet som lämnats av Saab och Visma inte utvärderas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109 1D/LOU).

Magnus Wickström

Föredragande har varit Marion Kronberg.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU